

ČLOVĚK NEMŮŽE BÝT NIKDY DOST OPATRNÝ, PŘI VÝBĚRU SVÝCH NEPŘÁTEL.

MEZI TĚMI MÝMI NENÍ ANI JEDINÝ HLUPÁK (Oscar Wilde)

ČÍSLO 6* ROČNÍK VI* 13. 2. 2013* (ČAS 1 – ročník XVII* Kurjír ročník VIII)

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

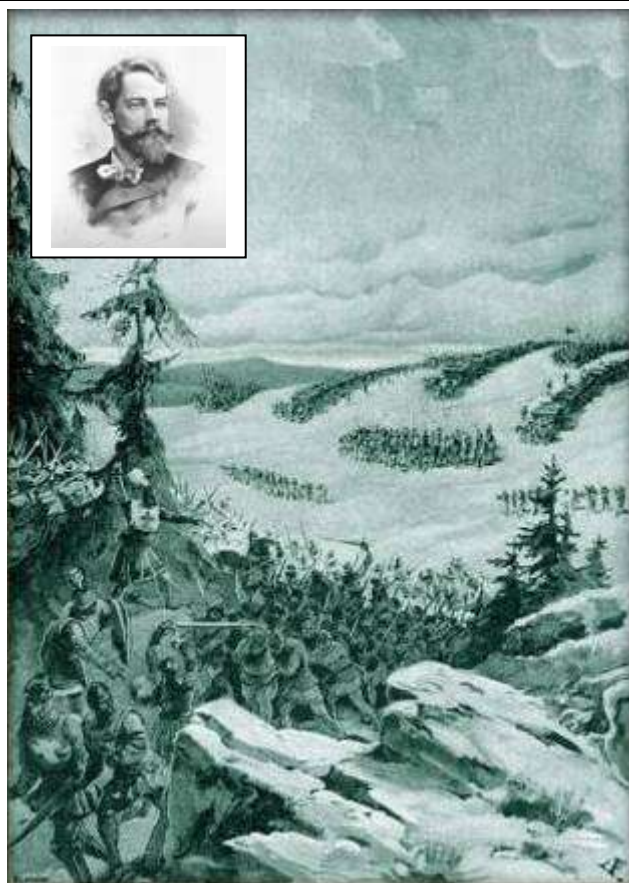
Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurjír. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: občanské sdružení Vlastenecký poutník, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®.

Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Andrle. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

**Nepřátel se nelekajte,
na množství
nehleďte, pána svého
v srdci mějte, proň a s
ním bojujte a před
nepřátely neutiekajte!**

Dnes jméno malíře Adolfa Liebschera 1857 – 1919 (na snímku ve výřezu) zná málokdo. Jistě ale znáte jeho obraz znázorňující boj českých studentů se švédskými vojáky na Karlově mostě v roce 1648 (dnes na Petříně). Mezi námi tehdy Staré Město dostalo do znaku „ruku s mečem, která se chystá hájit otevřenou bránu proti vetřelcům.“ Tato „ruka s mečem“ je dnes součástí znaku hlavního města Prahy a tehdy na památku záchráně Prahy byl také jako projev díkuvzdání Panně Marii postaven na Staroměstském náměstí Mariánský sloup. To jen pro pořádek. Na obraze vpravo zvětšil Liebscher zmatený úprk křížáckých vojsk v bitvě u Domažlic. Tehdy byla síla husitů taková, že stačilo zapět husitský chorál. Uspěli bychom s tím dnes například v Bruselu? Že by prezident Rompuy také ztratil svůj klobouk? Další obrázek je rovněž z oné památné bitvy. Utíkali „Němci“ před námi i na stromy.

Život nám přináší různé příhody, z nichž některé dostávají podobu frašky. Pokud se tak stane někde ve vesnické hospodě, je to k popukání, Pokud se tak stane v mezinárodní politice, je to k politování.

Již od roku 2004, kdy jsme vstoupili do Evropské unie, máme potíže s tím, abychom občanům vysvětlili, co to vlastně ve skutečnosti toto společenství evropských států vlastně je.

Někteří politikové dávají jednoznačně nahlas najevo svůj odpor vůči tomuto společenství. Je to především proto, že jim tradiční demokracie neustále nastavují zrcadlo. V jeho obraze jejich jednání není nejkulantnější, takže oni ono zrcadlo někdy až bytostně nenávidí. U těchto politiků alespoň víme, na čem jsme.

Jsou ovšem politikové, kteří se k Evropské unii formálně hlásí a občas to také jedou nahlásit do Bruselu. Přitom mají na dně svého cestovního vaku pouze jedinou knihu. Haškovy „Osudy dobrého vojáka Švejka“.

Podle toho také Evropskou unii a dění v ní charakterizují, takže dělají tomuto společenství stejnou medvědí službu, jako ti, kteří toto

společenství nenávidí.

Nejhorší na tom je, že lid obecný chování obou těchto skupin politiků chválí a neuvěřitelnými formami lidové umělecké tvořivosti je umocňuje. A tak se dozvídáme, že EU je horší bývalé RVHP, nebo že Brusel je přečpaný postkomunisty západního typu. A Kremlu chodí od stěny ke stěně spokojeně jistý politik a mne si ruce. Zase jim to ti moji zlatí Češi nandali.

K výše uvedenému rozhodně přispěla i nedávná účast českého předsedy vlády na jednání lídrů států Evropské unie, které se zabývalo rozpočtem EU na léta 2014 – 2020. Pochopitelně, že taková jednání nejsou prosta různých návrhů, protinávrhů, přetahovaček, kuloárních jednání a podobně. Každá země se snaží, aby skladby unijního rozpočtu byla příznivá jejím potřebám a záměrům. Seriozní politikové respektují také to, že nelze rozdělit více prostředků, než těch, které jsou k dispozici. A že by také bylo velice ošklivé, kdyby se jedni, snažili ošdit druhé.

A tak se náš pan premiér z Bruselu vrátil jakoby z vítězného tažení a prohlásil, že „naše bububu v Bruselu zabralo“.

Čímž dal našim občanům opět další municí. Evropa se opět chvěje nad bububu, českým válečným pokřikem, srovnatelným s tím, jaký vydávali vítězní husité při vítězství nad vojsky, která sestavila proti hrdinným Čechům celá Evropa. Možná, že to chtělo vzpomenout onoho 14. srpna 1431 kdy mezi Domažlicemi a Kdyní porazila husitská vojska pod velením kněze Prokopa Holého téměř bez boje účastníky čtvrté křížové výpravy vedené markrabětem Fridrichem Braniborským a kardinálem Juliánem Cesarinim. Stačilo, že křížáci zaslechli husitský zpěv a zděšeně prchali k bavorským hranicím. Kardinál Cesarini prý z bojiště prchal převlečen za prostého vojáka. Třeba by takto převlečen, mohl z Bruselu prchat Herman Van Rompuy, kdyby česká delegace namísto *bububu* spustila ***Ktoz jsu bozi boynovnici.***

Takže Nečas přijel jako vítěz. Jím získaná suma pro český stát je v přepočtu na jednoho obyvatele čtvrtá nejvyšší v Evropské unii. „Veto mělo smysl“, pronesl po příjezdu pan premiér.

Jenže ono to mohlo být také jinak. Úporné jednání trvalo 24 hodin. Během té doby jistě různí jeho účastníci odcházeli a přicházeli. Chodili telefonovat, separátně debatovat, či konzultovat s odbornými týmy.

A tak se mohlo stát, že se v koutě jednoho předsálí potkali představitelé dvou velkých evropských zemí. A mezi nimi se mohl odehrát tento dialog.

1/ Co budeme dělat s tím Nečasem? On stále vyhrožuje, že jednání zablokuje?

2/ Tak mu dáme, co chce, ať je od něj pokoj

1/ Neblbni, vždyť oni zase třetinu toho rozkradou, víš, jak to u nich chodí.

2/ No a právě proto, bychom mu měli dát, co chce.

1/ ???

2/ To je právě ono. Chvilí si budou hrát na hrdiny a pak z datací zpronevěří, co se dá. Pošleme jim poté kontrolu a těch 900 milionů eur, co dostanou navíc, jim zase sebereme. A dáme je potřebnějším.

1/ To je dobrý nápad. My si je vlastně do toho Česka dáme jako do úschovny.

2/ Jo. A posléze si je vybereme.

1/ Ale je to dobrý nápad z hlediska etiky?

2/ Není. Ale Češi sami mají také přísloví, na hrubý pytel hrubá záplata.

A tak se i stalo. Udělali jsme bububu (ovšem již dávno před tímto posledním summitem) a dostali jsme všechno. Opravdu všechno? (le)

Inu, to byla doba, kdy nám patřila celá Evropa. Obraz od téhož autora „Husité na Baltu“.

Jiný pohled na americkou skutečnost – Americe někdy nerozumíme. Proč?

Příběh zářícího „tmáře“

Roman Joch

Kdo tedy byl Robert Bork, zesnulý těsně před Vánocemi ve věku 85 let? A proč ten Kennedyho „atentát“ na něj, jenž sugeroval, že schválení Borka soudcem Nejvyššího soudu povede k době temna?

„Amerika Roberta Borka je zemí, v níž budou ženy podstupovat pokoutné potraty, černoši budou obědovat v segregovaných jídelnách, zdivočelá policie se bude vlamovat do dveří občanů, školáci se nebudou smět učit evoluci, vláda bude moci cenzurovat autory a umělce dle svých rozmarů a dveře federálních soudů budou přibouchnuty před nosem milionům občanů, pro něž je soudnictví ochráncem – často jediným – jejich individuálních práv...“

Tak pravil senátor Edward Kennedy v létě roku 1987 poté, co prezident Reagan nominoval Roberta Borka soudcem amerického Nejvyššího soudu. Bork o této řeči řekl, že v ní nebyl pravdivý ani řádek. Měl pravdu, leč projev způsobil své.

V očích mnoha senátorů zcela zničil reputaci profesora ústavního práva a dlouholetého soudce. Bork byl americkým Senátem po tvrdé bitvě odmítnut a v tamním politickém žargonu vzniklo nové sloveso – to bork – znamenající: někoho navrženého do úřadu nakydáním špíny politicky zavraždit. Zastavte ho!

Od té doby jsou v USA nominace na soudce Nejvyššího soudu (a vyšších soudů obecně) beznadějně zpolitizovány. Borkova aféra znamenala v americké politice mezník: demokratický atentát na reputaci Borka vedl republikány k odplatě, již byl impeachment Billa Clintona v roce 1998, a k následným odplatám a kontraodplatám mezi republikány a demokraty až dodnes.

Kdo tedy byl Robert Bork, zesnulý těsně před Vánocemi ve věku 85 let? A proč ten Kennedyho „atentát“ na něj, jenž sugeroval, že schválení Borka soudcem Nejvyššího soudu povede k době temna?

Bork byl profesorem ústavního práva na Yale (mezi jeho studenty patřili i Bill a Hillary Clintonovi) a expert na antitrustovou legislativu.

V letech 1973–77 pracoval na ministerstvu spravedlnosti jako vrchní státní návladní, určitou dobu byl i úřadujícím ministrem spravedlnosti, který proslul tím, že splnil příkaz prezidenta Nixona odvolat zvláštního žalobce Archibalda Coxe, čemuž se pak v Americe říkalo „Saturday Night Massacre“ – masakr sobotní noci. V letech 1982–88 působil jako soudce odvolacího soudu ve Washingtonu D. C. (jakých je v USA jen třináct a nad nimi je jen Nejvyšší soud) – a z této pozice byl v roce 1987 Reaganem nominován na soud nejvyšší. Na otázku „proč“ lze odpovědět: kvůli a) názoru na ústavní status potratů; b) právní teorii originalismu.

V ústavě je jen to, co tam je Teorie nazvaná dle termínů original intent, original meaning (původní záměr, původní význam) předepisuje způsob, jak máme ústavu správně

interpretovat. Smyslem ústavy je omezení moci státu. Ústava státním institucím určité pravomoci přiznává, což je důležité, ale zároveň každé z nich určité pravomoci upírá. A to je ještě důležitější. Aby ústava mohla plnit svou funkci, je nutné, aby byla rigidní a aby se často neměnila. A to jednak proto, aby si momentální většina nepřisuzovala další pravomoci, a jednak proto, že časté změny ústavy ničí právní řád.

Na přelomu 19. a 20. století však „pokrokaři“ (progressives) přišli s názorem, že moderní společnost vyžaduje rozsáhlý stát. Proto vymysleli koncept „žijící ústavy“, která se v čase vyvíjí; co kdysi bylo státu zapovězeno, je nyní povoleno.

Koncept „žijící ústavy“ je samozřejmě popřením principu ústavy vůbec. Je trikem, jenž má pod zdáním ústavnosti obhajovat nárůst moci státu. Tento princip přijala za svůj i americká levice. Například Nejvyšší soud za prezidenta Franklina Roosevelta v roce 1942 v kauze Wickard versus Filburn rozhodl, že federální vláda (Kongres a prezident) mají právo farmářům zakázat produkovat obilí nad stanovenou kvótu, byť by bylo určeno jen pro jejich vlastní spotřebu.

Toto rozhodnutí bylo z hlediska ústavy otců zakladatelů absurdní, ti nikdy federální vládě takové pravomoci nesvěřili. Jak tedy mohl soud takto rozhodnout? Zvrácenou interpretací obchodní klauzule (Commerce Clause), jež dávala federální vládě pravomoc regulovat obchod se zahraničím i mezi státy unie. Jenže v původním záměru hlavně proto, aby nekladly obchodu překážky. Soudci, které nominoval Roosevelt, však interpretovali klauzuli expanzivně – jako pravomoc federální vlády regulovat cokoli.

Další zlom přinesl Nejvyšší soud za předsednictví Earla Warrena. To prakticky začalo rozhodnutím Brown vs. Board of Education v roce 1954, jež zrušilo rasovou segregaci ve školství. Soudci odmítli nález Nejvyššího soudu z roku 1896, jenž shledal segregaci ústavní, za podmínky separate, but equal – tedy pokud budou segregovaná zařízení (například školy, vlaky atd.) pro bělochy i černochoy stejné kvality. Tehdy soudce Harlan s ústavností segregace nesouhlasil a tvrdil, že americká státní moc nesmí na základě rasy či barvy pleti mezi občany rozlišovat.

Ústavní právo na pornografii Kdyby jen Nejvyšší soud v roce 1954 přijal menšinový názor soudce Harlana z roku 1896! To by byla neústavní nejen segregace, ale i současná pozitivní diskriminace (zvýhodňování) rasových menšin. Bohužel nikoli. Nejvyšší soud v kauze Brown zrušil segregaci primárně ne na základě ústavního principu, nýbrž se sociologickou teorií, podle které segregované školy podlamovaly sebedůvěru černošských žáků (což mohla i nemusela být pravda, ale co to mělo společného s ústavou?), proto jsou nerovné, tudíž protiústavní. Kdyby ji ale nepodlamovaly a vedly k vyšším studijním výsledkům, byla by pak segregace ústavní? Podle odůvodnění ano. Jinými slovy, soudci opřeli své (jinak správné) rozhodnutí nikoli výhradně o text ústavy, nýbrž primárně o vlastní mimoústavní názor.

Warrenův soud poté v duchu „žijící ústavy“ začal v ústavě nalézat „práva“, o nichž nikdy nikdo předtím neměl za to, že by tam byla (což neznámá, že nemají existovat; mají však existovat jen tehdy, odsouhlasili je zákonodárci). Například procedurální práva zločinců a obviněných; způsob, jak ve státech volit a v jakých obvodech; rozšíření svobody projevu z projevu politického na pornografii či vágní právo na soukromí. Později soud zrušil trest smrti coby protiústavní, i když jej ústava explicitně připouští, a za pár let své rozhodnutí zvrátil a trest smrti připustil, odhlasují-li jej parlamenty jednotlivých států USA.

Námítka originalismu proti této svévolné interpretaci ústavy je vlastně velmi jednoduchá: nejenže koncept „žijící ústavy“ podrývá ústavní omezení moci, ale ničí ústavu samotnou, neboť neznámá-li ústava pořád to samé, neznámá vlastně nic. Nelíbí-li se nám něco v ústavě, změňme ji řádným ústavodárným procesem (ústavním dodatkem ratifikovaným

potřebnou většinou), leč „neměňme“ ústavu tak, že pět z devíti soudců Nejvyššího soudu řekne, že ode dneška ústava znamená něco úplně jiného, než znamenala doposud.

A dále, pokud tak soudci činí, uzurpují si pravomoci na úkor moci zákonodárné: své vlastní názory ohledně toho, co je správné a co by v zákonech mělo být, vydávají za ústavu a s ústavní platností vnucují občanům. Místo aby o zákonech rozhodovaly parlamenty, rozhoduje o nich kterýchkoli pět z devíti soudců Nejvyššího soudu. To je soudcokracie, vláda nevolené elity.

Jaké je řešení? Máme-li žít pod vládou ústavní, pak soudci musí interpretovat ústavu rigidně a neměně: její text (nebude-li změněn ústavním dodatkem) vykládat pokaždé stejně. Ale jak? Tak jak jej zamýšleli jejich autoři a jaký význam měly podle jejich chápání (original intent, original meaning). A pokud nějaké právo není v ústavě zmíněno, pak není právem ústavním, nýbrž něčím, o čem mají rozhodovat parlamenty. Madison a potraty V lednu 1973 Nejvyšší soud v kauze Roe versus Wade zrušil potratové zákony všech padesáti států unie a vyhlásil právo na umělý potrat za garantované ústavou – až do momentu porodu dítěte. Rozhodnutí vyvolalo vlnu kritiky, nejen ze strany křesťanů a ortodoxních židů, ale i některých ústavních teoretiků, jako byl právě Bork.

Argumentovali čirou absurditou rozhodnutí – tvrdit, že ústava, kterou napsal Madison v roce 1787, zahrnovala právo na potrat, je absurdní. Ta totiž ohledně tohoto tématu mlčí, což znamená, že potraty ani nezakazuje, ani negarantuje. Není to federální otázka, tudíž patří do kompetence států unie a jejich parlamentů. Ty si mají přijmout potratové zákony dle konsenzu obyvatel. Když pak Robert Bork naznačil, že jako soudce Nejvyššího soudu by hlasoval pro zrušení „ústavního“ práva na potrat, spustila proti němu liberální levice kampaň s varováním, že touží potraty úplně zakázat. Přitom krok, který případně hodlal podniknout, by pouze vrátil právo rozhodovat o potratech státním parlamentům a jejich voličům. Je zřejmé, že v Americe by se pak v jednotlivých státech potratové zákony lišily. V Massachusetts by byly nejspíše povoleny, v Texasu asi ne... Olivy patří do salátu Bork se soudcem Nejvyššího soudu nestal, leč jeho originalistická interpretace ústavy v Americe nabírala na síle. Hlásili se k ní například bývalý i současný předseda Nejvyššího soudu Rehnquist a Roberts i současní soudcové Scalia, Thomas a Alito. Originalismus, i když není jedinou interpretací ústavy, je natolik rozšířený, že se už začínají svářit jeho různé subvarianty.

Bork byl laskavý člověk. Pamatuji si jeho vtipný článek v National Review, když Bill Clinton v roce 1996 opět vyhrál prezidentské volby. Na otázku, jak na to mají konzervativci reagovat, Bork doporučoval drink. Ne ledajaký, nýbrž „nejlahodnější koktejl“ – suché martini. Tento „největší americký dar světové kultuře“ v USA téměř vyhynul („nikdo pod čtyřicet jej nepil“), leč pak zažil renesanci. Soudce Bork svým mladým právníkům dával tip na správný recept, což mělo ten nešťastný následek, že si v barech ve Washingtonu objednávali „martini soudce Borka“. „Vyvolalo to trochu falešný dojem o mé práci,“ komentoval to Bork.

A jaký je recept na perfektní martini? Poměr ginu a vermutu smí kolísat od 4 : 1 k 8 : 1 – vyšší je lepší. Může to být dokonce až 10 : 1 (což je martini, jež američtí důstojníci za války nazvali „Montgomery“, aby poškádlili své britské kolegy – s poukazem na neochotu slavného maršála bojovat, neměl-li zdrcující převahu). A samozřejmě „olivám se vyhněte, nemáte-li za to, že martini je salát“.

Ctihodnosti, díky za recept a – requiescat in pace.

Vyšlo v Orientaci Lidových novin 5. 1. 2013 (přetištěno z Občanského institutu)

Hledá se redaktorka-novinářka / redaktor - novinář pro česko - německé internetové rádio

Halloradio Hultschin / Hlučín hledá samostatnou/něho redaktorku/ra pro česko-německé internetové rádio. Nutná výborná znalost němčiny i češtiny, práce na pc vysílání
Plat 400 euro na měsíc. Práce na dohodu duben-listopad 2013.

Místo výkonu práce: Hlučín, částečně z domova

Vhodné i pro VŠ studenty.

Příhlášky s krátkým profesním životopisem zašlete do 27. 2. 2013 na elektronickou adresu

www.halloradiohultschin.cz, studio halloradiohultschin.cz

Sdružení slezsko-německých přátel Hlučínska, Zahradní 24,748 01 Hlučín

Tento článek z blogu historika Petra Hlaváčka, který od roku 2008 vede CollegiumEuropaeum, společné badatelské pracoviště FF UK & FLÚ AV ČR, nám doporučil jeden z našich čtenářů. Petr Hlaváček se mimo jiné věnuje kulturním a náboženským dějinám středověku a raného novověku, především problematice evropské identity. V roce 2012 vzbudila pozornost jeho kolektivní monografie „*Intelektuál ve veřejném prostoru*“.

MY ČECHOVÉ, NÁROD VYVOLENÝ?

Petr Hlaváček

Národní mesianismus není konstruktem moderního dějepisceví nebo politologie, nýbrž je klasickou teologickou a politickou stylizací elit konkrétního evropského národa křesťanského Západu období středověku a raného novověku. Takový národ se skrze své elity prohlašoval za „nový Izrael“, národ vyvolený, jehož úkolem je být lídrem křesťanstva čili Evropy, klíčovým aktérem dějin spásy.

Tuto autostylizaci absolvovali nejen Francouzi, Němci nebo Angličané, ale též Češi (v době české reformace), Švédové či Poláci, tedy každý velký politický národ Evropy. Základní césurou českého mesianismu, vzkvétajícího od 13. do 17. století pod heslem „Čechy srdce Evropy“, byla pobělohorská proměna českého státu, jehož politické elity byly intenzivně destruovány především novou ústavou, Obnoveným zřízením zemským z roku 1627, která zničila české parlamentární tradice.

Nová reflexe specifické úlohy českého národa, teď už s větším důrazem na geopolitický kontext, se vynořuje v roce 1848, v časech evropských revolucí. V mnoha tehdejších textech se opět hovoří o „svatém českém národě“, který se vrací mezi politické národy Evropy. Karel Havlíček Borovský vyhlašuje, že Čechové jsou národ, s nímž je Kristus, národ, který je tak poctivý, že si z něho mohou brát všichni ostatní příklad. V manifestu pražských měšťanů k obyvatelům Čech z dubna 1848 rovnou slyšíme výzvu: „Svrhněte se sebe ten 200letý prach a plíseň, i dokažte, že jste hodni toho, abyste slouli svobodní občané.“ A rovněž Prohlášení pražského slovanského sjezdu „k národům evropským“ z 12. června 1848 hovoří o tom, že Slované v čele s Čechy vstupují „co nejmladší, ač nikoliv nejslabší,

opět na politické dějiště Evropy“ a sebevědomě navrhuji svolání „všeobecného evropského sjezdu národů“. Svatodušní bouře v Praze v polovině června téhož roku, onen první pokus o moderní českou revoluci, pak byly Emanuelem Arnoldem, J. V. Fričem nebo Antonínem Springerem interpretovány jako „počátek revoluce evropské“; budoucí „česká republika“ se měla stát světlem pro celou Evropu. Ostatně i v Praze, stejně jako ve Vídni nebo Berlíně, tehdy na ulicích znělo ono heslo „Celá Evropa na nás hledí“, dosvědčující, že se české politické elity považovaly za autonomního aktéra celoevropského dění. Jakýmsi politickým testamentem této „české revoluce“ je sentence z listu mladého F. L. Riegra Palackému (Paříž, 17. 5. 1849): „Myslím, že nám tím hůře bude, čím méně samočinnými vystoupíme. Kdo se za nic nevydává, toho lidé za nic nepokládají.“ Věta, která bohužel zní jako komentář k jisté „neviditelnosti“ českých politických a intelektuálních elit v současných evropských debatách. Stal se snad model roku 1848 závazným i pro všechny pozdější politické projevy české provenience? Kdo se za nic nevydává...

Po roce 1848 byl český „sen o revoluci“, která se měla stát generálním řešením všech evropských problémů a krizí, poněkud modifikován. Karel Sabina, sám kdysi revoluční aktivista, vtělil do svého románu „Oživené hroby“ politické exemplum o studentovi, který chtěl, aby na Dobytčím trhu (dnešním Karlově náměstí) byl vystavěn „chrám vzdělanosti“, přičemž Praha se Evropě a světu měla stát novými Athénami. Nikoliv tedy revoluční zvraty, ba ani klasická politika, nýbrž vzdělanost a kultura se měly představovat legitimaci Čechů pro přední místo mezi evropskými národy. Zvláště, když byly jejich politické aspirace tak fatálně podvázány rakousko-uherským dualismem z roku 1867.

Však se také např. položení základního kamene Národního divadla v Praze v květnu 1868 stalo svého druhu politickou manifestací, na níž Karel Sladkovský řečnil o „zlaté Praze“ a Rieger se neostýchal rovnou prohlásit: „Jsme šlechtou mezi národy ostatními a diplomem k tomu slavná naše historie.“ Jakoby tehdy naplno ožil středověký český mesianismus, tedy alespoň rétoricky, neboť bylo třeba budovat nové české politické sebevědomí. České politické protesty, často se halící do hávu lokálního historizujícího patriotismu, však občas vykazovaly i podivnou dávku jasně artikulovaného antievropanství.

Pro Vrchlického je Evropa roku 1888 sice „žalářem duchů“, přesto však jevištěm aktuálního českého dění. Pro národovce z roku 1910, kteří na Vítkově odhalují desku na paměť dávné bitvy z roku 1420, jsou Čechové naopak jakoby vně Evropy: „Tehdáž byly strany dvě. Evropa a my. A ta Evropa byla bledá, zsinálá.“ Moderní česká historiografie, odborná i ta lidová, žurnalistická, znala dlouho jen tři české revoluce, totiž tu z roku 1848, usilující o svobodu, tu z roku 1918, která byla dle tehdejšího republikánského diskursu revolucí demokratickou, a onu z roku 1945, jež prý byla završením všech dějů předchozích, totiž revolucí národní.

„Naše demokratická revoluce“. Masaryk komentoval vznik čsl. republiky v únoru 1919 následovně: „Provedli jsme revoluci; není v historii příkladu, že by se obešla bez krveprolití.“ Znovu mezi českými elitami ožívá představa, že Čechové jsou avantgarda evropských národů, srdce a střed Evropy. I německojazyční Čechoslováci Victor Bauer a Felix Weltsch považovali čs. „republiku národů“ za laboratoř budoucího sjednocení Evropy. Peroutka to komentoval se střízlivostí sobě vlastní: Češi a Československo jsou díky své demokratické revoluci „dobrým kamenem do stavby nové Evropy.“ Jenže Evropa si tehdy vysloužila i notnou dávku pohrdání, a to nejen ze strany socialistů nacionálních, ale i těch internacionálních, komunistů. S. K. Neumann se ušklibá nad evropským kontinentem („Evropo, strakatá hromádka zemiček...“) a dovozuje: „... pijeme ze studnic sovětských úpatí, z tebe jen trýzeň.“

Ovšem rokem 1938 se česká autostylizace (či sebeklam) o republice jakožto miláčku evropských demokracií zhroutila. Na scénu teď vstupují Čechové jakožto exemplární „trpící Mesiáš“ (očitý svědek Mnichova Sydney Morrell nazval svou knihu „Viděl jsem ukřižování“) – mimo jiné také pro takřka pokorné přijetí mnichovského diktátu. Zatímco prezident Beneš usnul na Pražském hradě po onom „velkém rozhodnutí“, tamtéž na balkoně řečnil jednooký generál Syrový, náš nový Žižka, Boží bojovník, aby uchvátil a vlastně podvedl protestující.

A kam zařadit onu tzv. národní revoluci z května 1945 a vlastně celé období 3. čl. republiky? Lze považovat za projev českého mesianismu ona politická hesla o specifické roli Čechů a Československa jakožto mostu mezi Východem a Západem či ústředního prostoru konvergence mezi komunismem a demokracií, respektive tzv. kapitalismem? Jan Masaryk shrnul roku 1946 svou geopolitickou představu o českém údělu do poněkud modifikovaného hesla: „Ani opona, ani most, ale článek demokratického řetězu, který obepíná svět a drží zeměkouli pohromadě.“

Vrchol českých revolucí měl však teprve přijít: vítězná revoluce socialistická, totiž komunistická. Ovšem i onen záhy realizovaný tzv. Vítězný únor 1948 byl již ve své době reflektován mnohoznačně. Samotnými aktéry je vnímán jako završení českých „revolučních tradic“, ale v oficiálních projevech je tato česká komunistická revoluce přece jen prezentována jako cosi odvozeného od velikého revolučního díla ruských, resp. sovětských bolševiků. „Únor je náš malý poloříjen“, pravil Václav Kopecký, hlavní ideolog českých komunistů na zasedání ÚV KSČ v Praze 9. dubna 1948. Pražský hrad je pak v jeho pojetí toliko „náš malý pražský československý filiální Kreml“, jak Kopecký (nevědomky) trefně interpretoval postavení Československa vůči sovětskému Rusku v listopadu téhož roku.

Česká „revolučnost“ je tak zcela potlačena a v duchu komunistického internacionalismu (vlastně „ruského imperialismu“) je jí upřena jakákoliv aktivní role. Češi a Československo nejsou aktivní subjekt světových dějin, jak si to české elity často domýšlely, nýbrž jsou jen a pouze objektem komunistické eschatologie. Vedle toho však samozřejmě přežívá i nejedlovsky inovovaná varianta českého národního mesianismu, v níž jsou komunisté „dědici velkých tradic českého národa“ (1946) a Kléma Gottwald tak může hřímát: „Lidový revoluční Tábor, to je tradice národa a to je i naše heslo.“

Svou mesiánskou tvář mělo i české, resp. československé dění roku 1968, během Pražského jara, srpnové invaze i v následujících měsících před tzv. normalizací. Problém tehdejší české mesianistické autostylizace lze demonstrovat na polemice Kundera – Havel z počátku roku 1969. Tento spor o „český úděl“ vzbudil Milan Kundera svým stejnojmenným článkem, publikovaným 19. prosince 1968 v Listech. Dle Kundery jsou Češi lid, jenž je spjat s kulturou „tak osudově jako lid málokterého evropského národa“, takže jsou v této části Evropy národem „nejvíce myslivým a vzdělaným“. Nevyniká sice „duchem romantického heroismu“, je to přece „malý národ“, má však své historické poslání. Ač Kundera konstatuje, že „mesianismus je cizí mentalitě malého národa“, přesto vidí onu „čs. výzvu“ socialismu s lidskou tváří jako světodějnou.

A právě na to reaguje Václav Havel v Tváři a nazývá to iluzí, nabubřelostí ba „provinciálním mesianismem“. Svým textem „Český úděl?“ (tj. s otazníkem) zpochybňuje Havel jak údajnou světodějnost čs. socialismu, tak onu sebespokojenou pozici posrpnového českého „trpícího mesiáše“, která se objevuje nejen u Kundery. Havel odmítá Kunderův politický poetismus a znovu volá (nikoliv naposled) po skutečné politice. Kundera však ve své replice opakuje svou základní premisu hodnotící dění roku 1968, totiž: „Vstoupili jsme do středu světových dějin.“ Mimochodem – personifikovaný koncept „mesiáše“ zástupně trpícího za celý národ se objeví i v souvislosti s obětí Jana Palacha.

Na konci 20. století si Čechové vychutnali další svou vzorovou „revoluci“, tentokrát „sametovou“ v roce 1989, kochající se společně s novými českými politickými elitami v záři evropských a světových reflektorů. Československo mělo být – opět jednou – vzorovou demokracií pro postkomunistickou Evropu, ba avantgardou a laboratoří obnovy evropské a světové demokracie. I tehdy jsme měli my, Češi, několik měsíců (a možná i let) pocit, že „celá Evropa na nás hledí“. Vzpomeňme projev prezidenta Havla před americkým Kongresem v únoru 1990, v němž např. konstatoval, že „většina důležitých... evropských konflagrací po staletí začínala i končila na území dnešního Československa“, přičemž „politická stabilita v naší zemi je tradičně důležitá pro celou Evropu.“

Když se české a slovenské politické elity nedovedly shodnout, byl zaranžován i proces tzv. „sametového rozvodu“, jehož průběh byl v časopise Respekt z června 1992 glosován titulkem „Samí do Evropy nebo společně na Balkán“. Národně obrozená česká politická elita, vedená tehdejší českým premiérem V. Klausem, opovrhla jak zkušenostmi evropských společenství, tak projektem tzv. Visegrádské spolupráce. Údajně sílící „český tygr“ měl kráčet, zatím ještě „do Evropy“, sám, bez zátěže Slováků, Poláků nebo Maďarů a Rumunů, a i Evropě měl svou politickou, ekonomickou a kulturní originalitou ukázat „co proto“. O „tygru“ a „středoevropském zázraku“ hovořil v roce 1993 tehdejší ministr Karel Dyba. Nebyl to však nový projekt českého leadershipu v Evropě, ani počátek českých debat o směřování Evropy, nýbrž cesta k současné české sebezahleděnosti a izolacionismu, bez skutečných mezinárodně-politických přátel, ač jich papírově máme mnoho. Jsme pak vlastně – po všech peripetích moderních dějin od roku 1848 – plnohodnotným politickým národem?

Čím jsou vlastně specifické „naše politické protesty“? Jsou jen jakýmsi permanentním „českým snem o Evropě“? Protestovali jsme a protestujeme „pro sebe“ a „za sebe“, nebo proto, aby si nás Evropa všimla a uznala naši svébytnost ba velikost? Co je tedy český politický protest? Protest proti politice jako takové, tj. odmítnutí životní reality? Nostalgie po revoluční tradici, která nebyla? A naše proslavené sametové protesty 19. a 20. století? Jsou skutečně vždy a především reflektovaným nenásilím? Nebo zbabělostí, politickou nezralostí? Proč je nedostatek radikality (nebo smyslu pro politickou odpovědnost?) právě u nás vnímán jako přednost, která je reflektována a prezentována jako něco neopakovatelného, výlučného?

Podtrženo, sečteno: národní mesianismus (či, chcete-li, excecionalismus), a to je moje pracovní hypotéza, patří ke konstitutivním fenoménům moderních českých dějin. Včetně konceptu českého národa jakožto „trpícího Mesiáše“, který se obětuje za celek, Evropu a svět, prošlapává neznámé stezky, ukazuje nový-správný směr. S nadsázkou řečeno: Češi, resp. jejich elity, se považují za nejvzdělanější, nejkulturnější a vlastně i politicky nejuvědomělejší složku evropské společnosti, za avantgardu a lídra obnovující se politické Evropy. Národní mesianismus, ani ten český, nikdy nebyl zakukleným nacionalismem, nýbrž je to stále nově deklarovaná odpovědnost za Evropu jako celek.

Tento mesianistický étos českých politických a intelektuálních elit se ovšem zhruba od roku 1993 vytrácí. Současné hrátky některých politických exponentů, např. dosluhujícího českého prezidenta Václava Klause, mesianismem nejsou, neboť v nich chybí právě ona zvýšená odpovědnost za celek, tj. za Evropu. Svou ignorancí k Evropě (což je dnes obecně sdílený český postoj), neexistencí vlastních projektů české a evropské identity směřujeme k tribalistickému etnocentrismu. Ten je ovšem apolitický a české politické prostředí by uvrhnul takřka do doby předmoderní. Co s tím? Bude náš nový prezident Miloš Zeman (i přes svou hranou lidovost, národoveckou rétoriku a sklony k vulgaritě) skutečným hlasem v aktuální celoevropské debatě? Ustavíme se my, Čechové, počátku 21. století konečně jako zralý politický národ? Co proto můžeme udělat? Buďme občany v plném smyslu tohoto slova

NEUVĚŘITELNÉ PŘÍHODY VLADIMÍRA ILJIČE LENINA

Ke komunistické a socialistické žurnalistice patřila neodmyslitelně základní poučka, že **velký soudruh** nejen umí všechno, ale je i velký ve všem. Takže když včelařský časopis musel napsat něco k nějakému leninskému výročí, bylo jasné, že Lenin (doplň si Stalin, Zápotocký, Gottwald a jiní) byl mimo jiné vynikajícím včelařem. Není tedy divu, když časopis *Myslivosť* č. 3/1970 přinesl stať o tom, jak geniální byl soudruh Lenin myslivec. Místy jsou jisté pasáže onoho článku spíše k popukání. Kdybychom ovšem nevěděli, že „životní příhody“ Leninovy, či někoho z dalších masových vrahů byly servírovány malým dětem již v mateřských školách. A bohužel, věřily jim nejen děti, ale i jejich učitelé. Někteří při jejich čtení potlačovali pláč z dojetí. A mezi námi, není to tak dávno. Takže čtěte o soudruhu Leninovi, geniálním myslivci. A ušimněte si, že si v roce 1899 objednal prostřednictvím svého soudruha bratra Dimitrije do svého sibiřského vyhnanství pušku lankasterku z Lutytychu. Ještě, že se to tehdy nedozvěděl Vladimír Vašek. (Text je autentický)

Ptáte se, jaký byl LENIN myslivec

Na začátku třetí dubnové dekády uplyne sto let ode dne, kdy se v Uljanovsku narodil Vladimír Iljič Lenin, vůdčím osobnost novodobých dějin. V těchto dnech znovu zhodnotí jeho význam veškerý pokrokový svět. A je samozřejmé, že se pozornost většiny soustředí na jeho význam jako politika, filozofa a tvůrce prvního socialistického státu. Proto nebude vadit, podíváme-li se na V. I. Lenina poněkud jinak, než většina časopiseckých autorů.

Pokusili jsme se na základě drobných zpráv, které jsme zjistili v sovětských nebo jiných materiálech, udělat si obrázek o Leninu myslivci, o jeho vztahu k přírodě, zejména živé, a poznat ho v jeho nejsoukromějších chvílích, kterými jsou lovecké vycházky. Nepodařilo se nám jich sehnat mnoho, protože Lenin byl skromný a v jeho soukromí ho nedoprovázeli reportéři, nicméně ni to málo, co máme k dispozici, postačí, abychom poznali, co znamenala pro něho myslivost a jak se i v této své činnosti projevuje v celé své velikosti.

Lenin byl v Rusku člověkem naprosto netypickým. Rád totiž chodil do hor. Za svého nedobrovolného pobytu v Tatrách, např. dvakrát vystoupil na nejvyšší vrcholy dnešního Polska, na Rysy. A to běžní Rusové nedělávali.

Lenin byl člověk veskrze pokrokový a jeho láska k přírodě, k lesu, horám a všemu co s tím souvisí, to dokazuje. V lese nacházel osvěžení pro svou další práci. Ve Švýcarsku, na severním úpatí Vysokých Tater, v tehdejší rakouské Haliči i v Mnichově se občas potěšil čistou přírodou. V Tatrách se mu na rozdíl od Švýcarska líbilo víc. Panenská příroda

Tater nebyla v době jeho emigrace ještě narušena ozubenými železnicemi a hotely.

Lov považoval za příležitost k oddech, při níž získával ztracenou energii. I při aktivním odpočinku v přírodě využíval každé chvíle k poznání života lidu. Ostatně v lese se nejlépe soustředil k přemýšlení o záležitostech politickoorganizačních. V Mnichově bydlel ve Schwabingu za Anglickou zahradou s věkovitými stromy a Isarem a často chodíval s Naděždou Krupskou roklí proti jeho toku. Ale nejvíc příležitostí sblížit se s přírodou měl ve vyhnanství na Sibiři. Z té doby se zachovaly některé dopisy, jejichž obsah se týká lovu. Hned v prvním dopise matce z 30. května 1897 píše:

„Včera jsem jezdil asi 12 verst daleko a střílel na kachny... Zvěře je mnoho, ale bez psa, a přitom takový špatný střelec jako jsme já, loví dost těžko“.

V jiném dopis sděluje:

„Stále se ještě zabývám lovem. Teď je lov očividně méně úspěšný (na zajíce, tetřevy a koroptve – pro mě ještě nový druh lovu, a proto si musím zvykat), ale nikoliv méně příjemný. Jakmile se vyklube pěkný podzimní den, беру пушку a toulám se po lese a polích. Beru s sebou domácího psa, jenž má některé (nevelké však) lovecké vlastnosti. Opatřil jsem si svého psa a doufám, že časem vyroste, a že si ho vychovám. Jen nevím, bude – li z něho dobrý pes, bude-li mít dobrý nos. Rozeznat to neumím a podle původu mého „Pegasa“ nelze sestavit úplně jasný posudek o jeho kvalitách“.

V dopise z 10. prosince 1898 píše:

„Zajíce jsem lovil na podzim napořád – na ostrovech Jeniseje je jich spousta, takže jich máme pokrč. Na křepelky je zapotřebí (na podzim) dobrý pes – moje Jenny je buď mladá, nebo špatná...“

V roce 1898 v dopise bratru Dimitriji Iljiči Uljanovovi prosí o pušku lankasterku.

„Mám ceník obchodu se zbraněmi I. Schönbrunnera. Podle toho ceníku se mi zdály zvláště výhodné lankasterky Augusta Frankotty z Luttychu, ráže 12 nebo 16. Náboje je třeba vzít nové, neboť musí v pušce přesně sedět. (Dej přednost lehké pušce, je možné a samo o sobě lepší, budou-li hlavně pořádnější. Nezlomí se tak snadno nebo neohnou. Jaksi jsem zchoulostivěl s lehkou berdankou!) Je nutno, abys je vyzkoušel a vzal s sebou zkušební listy. Strojek na nabíjení nábojů co nejjednodušší (mám na vyjímání nábojnic obyčejné sídlo na konci hole). Loveckou brašnu netřeba (když něco ulovím, tak to donesu obyčejně na provázku). O kovových kartáčcích mi říkal jeden soudruh, že jsou velmi užitečné“.

Pobyt v přírodě mu znesnadňovalo vedro a komáři.

„Pojedete – li sem, vezměte s sebou hladký černý tyl na sítky proti komárům, bez sítky tady nemohu chodit. Místo je dokola dost bažinaté“.

Na konci vyhnanství píše ze Sibiře toto:

„Vedro trochu vadí lovu, kterému bude, bohužel, brzy konec“.

Již první noc po vítězství Velké říjnové socialistické revoluce podepsal Lenin dekret o přírodě, jímž prohlašuje všechno přírodní bohatství za státní, a spolu se Sverdlovem, podepsal r. 1918 „Základní zákon o lese“, jímž se staly lesy socialistickým majetkem. Místním orgánům se ukládalo nejen lesa užívat, ale také ho obnovovat. Potom následoval „Zákon na obranu lesa“, kde se konstatovalo, že lesy jsou důležitým přírodním činitelem, a že jen potřeba nejen je chránit pro myslivce a těžbu, ale i pro jiná odvětví hospodářství, neboť zabraňují sesuvům půdy, rychlému odtoku vody a mají vliv i na podnebí. Také aktivně bojoval proti zlu lesních požárů. Sám se hašení požárů několikrát účastnil.

Přírodu měl rád. Často se vracel z lovu úmyslně s prázdnou, a přesto spokojen a s úsměvem na rtech. Liboval si hlavně, že celou tu dobu, co lovil, ho nikdo nerušil, nezvonil telefon a nepřicházel zprávy a nemusel o ničem důležitém rozhodovat, jen dýchat čistý vzduch.

Když viděl jednou v Sokolnících ničit břízy a borovice, navrhl vládní dekret proti kořistnickému ničení lesa. Tak zachránil dnešní park.

Jako myslivec rozuměl otázkám regulace lovu a věnoval mu po vítězné revoluci značnou pozornost... jako výraz vděku Leninovi za jeho péči o ochranu přírody byla přejmenovaná první sovětská rezervace u Astrachaně na Leninovu rezervaci.

Už od 1. ledna 1919 se dbalo na Leninovu radu chránit předměstské lesy, parky a jiné zelené plochy ve městech. Lenin upozornil, že musí být zelená nejen Moskva, ale i ostatní města a radil sázet podél ulic stromořadí. Navrhl vysazovat stromy zejména o slavnostech 1-máje. Za porážení zdravého smrku v parku v Gorkách navrhl správci Veverovi trest jednoho měsíce vězení. Správce nejdříve provedl sebekritiku a pak poprosil o zmírnění trestu. Ale Lenin byl v tomto směru neúprosný. Trest pro vedoucího měl být účinným varováním jeho podřízeným.

Existuje ještě mnoho podobných příkladů, jež by podrobněji vykreslily Lenina jako ochránce přírody. Svědčí o tom ostatně heslo sovětských ochranářů: Chraňme přírodu jako Lenin.

Na jednom honu si Vladimír Iljič sedl pod věkovitý dub. Uslyšev tokání, zamířil na tetřeva a za chvíli byl zpět. Za pasem měl tetřeva a pochvaloval si: *Je krásný, až je mi ho líto*. Pak si prohlédl trofeje ostatních.

Ve vsi Žukovo, po skončení lovu, vařili čaj. Vasilij Baričkin požádal Sergejeva, aby mu vyjmul z pušky prázdnou nábojnici, jež se mu v pušce roztrhla, a aby vyčistil celou pušku. Sergejev se pustil ihned do práce. Když byl hotov s Baričkinovou puškou, vyčistil s láskou i pušku Leninovi. Lenin poděkoval.

Na cestě do Moskvy se Lenin zajímal o všechny vesnice kolem a vyptával se lovců na podrobnosti, jak tu sejí a komu patřila pole i lesy. Jakýsi vysoký muž jménem Grigorij Nikolajevič Brikošin otevřeně vyprávěl o případu pytláctví ve vsi Bogdanická u řeky Pachry. Lenin Brikošina pozorně vyslechl a pochválil ho za čestnost. Pak něco napsal a podal lístek lovcovi. Byl to příkaz, aby v Moskvě vydali jeho pušku Brikošinovi. Měl ji použít za odměnu v boji proti pytláctví. Také Sergejev dostal jeden poukaz současně s příkazem, aby uvedl na pravou míru poměry v Pachře. Dva dny po lovu se objevila ve vsi vyšetřovací komise. Stížnost se potvrdila jako správná a byl zvolen nový vesnický sovět.

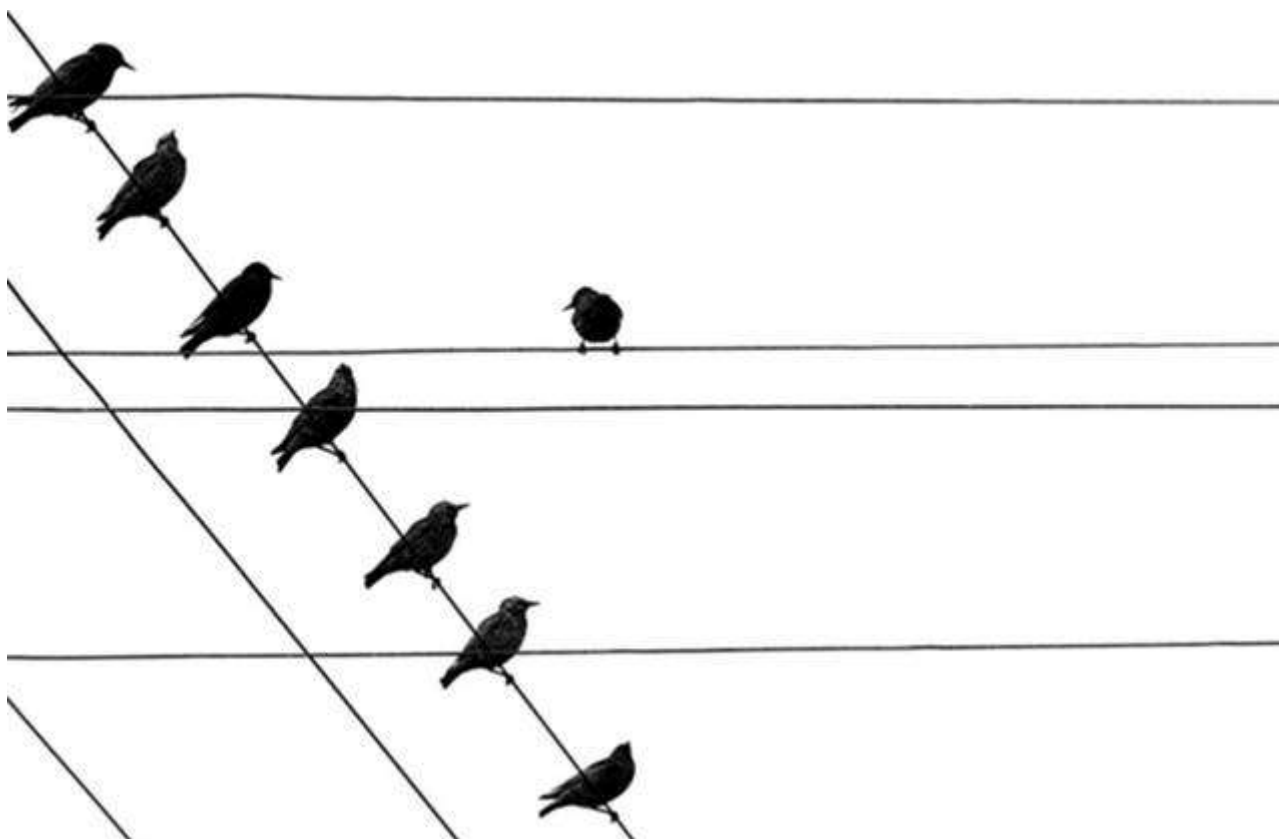
Než Lenin onemocněl, odcházival v sobotu hned po příjezdu do Gorek na lov. V zimě na lišky a zajíce, v létě na tetřívky a kachny. Několik dní před smrtí se jel podívat na hon. Poblíž saní stála v křoví sanitka. Když se lovců se psy blížili, Lenin je se zaujetím sledoval. Byla to jeho poslední lovecká radost.

Jistě se ptáte, jakým byl Lenin vlastně myslivcem. Jeho známí říkají, že nestřílel špatně, ač se sám klasifikoval jenom dostatečnou známkou. Špatně však rozeznával hlasy, jimiž se ozývá lovná zvěř. Zato nikdy neužíval hrubých slov, kterážto v zápalu lovu uklouznou i jinak slušným lidem. Ale co je hlavní: cit, rozum a láska k přírodě převládaly u něho nad vášní.

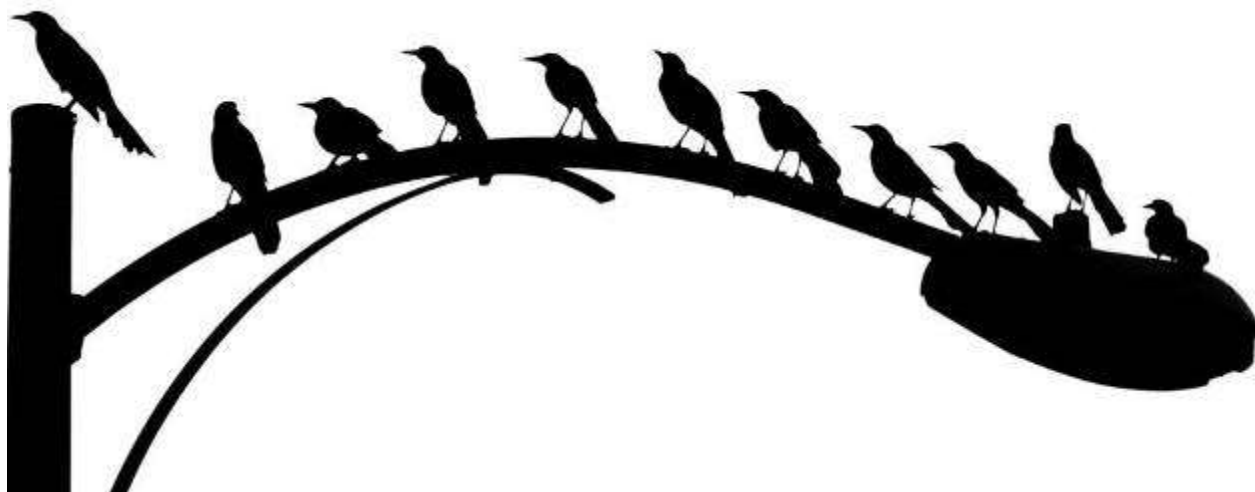
Byl to tedy dobrý myslivec.

(Článek je mírně krácen, napsat to všechno bylo nad naše síly)

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Pánové, tak si to dáme ještě jednou. Považuji za nutné vás upozornit, že nedaleko čekají další zpěváci...

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (799)

Co se nám přihodí v březnu? Inu za pár dnů se opět rozdělíme na několik táborů. Jedni budou věšet na radnice měst a obcí vlajky naznačující naši solidaritu s lidem Tibetu. A mezi námi skutečně potřebnou. Druzí budou tvrdit, že není dobré si to rozházet s novým ekonomickým tygrem Čínou. Třetí budou tvrdit, že Tibet má štěstí v tom, že o něj pečuje bohatý a vstřícný čínský bratr. A někteří nebudou tvrdit nic. Co je na předchozích větách naprosto nepravdivé, je především to, že by snad Čína mohla být nějakým ekonomickým

tygrem. Není a budem o tom ještě v příštím týdnu psát. Pravdivé je také to, že původní tibetská filozofie a kultura dostává na frak. Kritikové nešetří ani dalajlámu. Ti naši také proto, že kamarádil s Václavem Havlem. Znáte ale dalajlámovu mantru? Zkuste se zamyslet nad jeho devatenácti větami o životě. A pak si poctivě přiznejte, zda je některá z nich špatná.

1. Vezměte v úvahu, že velká láska a velké skutky zahrnují velké riskování. 2. Když prohrájete, nenechtejte si ujít ponaučení proč. 3. Držte se tří R: respektu vůči sobě, respektu vůči ostatním, responsibility-zodpovědnosti za všechny svoje činy 4. Pamatujte si, že když nedostanete to, co chcete, je to někdy skvělý zásah štěstí. 5. Naučte se pravidla, abyste věděli, jak je správně porušit. 6. Nedovolte, aby malé neshody zranily velké přátelství. 7. Když si uvědomíte, že jste udělali chybu, udělejte okamžitě kroky k její nápravě. 8. Každý den buďte nějaký čas o samotě. 9. Otevřete svoji náruč změně, ale nevzdávejte se při tom svých hodnot. 10. Pamatujte si, že mlčení je někdy ta nejlepší odpověď. 11. Žijte dobrý, čestný život. Až potom zestárnete a budete se dívat zpět, budete se moci těšit z něho podruhé. 12. Milující atmosféra ve vaší domácnosti je základem vašeho života. 13. Při neshodě s vašimi milovanými, řešte pouze přítomnou situaci. Nevynášejte na světlo minulost. 14. Sdílejte svoje poznatky. Je to způsob, jak dosáhnout nesmrtelnosti. 15. Buďte jemní k Zemi. 16. Jednou do roka se vypravte někam, kde jste nikdy před tím nebyli. 17. Pamatujte si, že nejlepší vztah je ten, ve kterém vaše vzájemná láska je větší, než vaše vzájemné potřeby. 18. Posuzujte svůj úspěch tím, čeho jste se museli vzdát, abyste ho dosáhli. 19. Přistupujte k lásce a vaření s hravou bezstarostnou odevzdaností.

Můžete namítnout, že nás nějaké zásady nespasí. Co s tím budeme dělat, říkal mi nedávno jeden kolega. S čím jako, zeptal jsem se. No s vládou a s těma všema kolem, povídá. Nic povídám mu. Stále budeme opakovat své chyby a volit lidi stejného zrna. A tak zřejmě ještě pár vlád padne, pár jich toho naslibuje a skončí také. Dopadne to tak, že nakonec budeme muset postavit do čela ty, kteří budou umět řešit problémy, do nichž se tato země řítí. I když to už nemusí být za našeho života. Ale vždycky to tak bylo. I u Indiánů, kteří byli ovšem moudřejší než my. Když si kmen zvolil slabého náčelníka, nesvolávali k tomu zvlášť schůze. Nechali ho radši padnout v boji a podruhé neudělali tutéž chybu.

Dnes má svátek VĚNCESLAV/VĚNCESLAVA. Zítřka, ve čtvrtek VALENTÝN/VALENTÝNA. V pátek JIŘINA, v sobotu LJUBA, v neděli MILOSLAVA, v pondělí GIZELA, v úterý PATRIK a ve středu OLDŘICH.
Nezapomeňte jim blahopřát.

